

Museus, patrimoni i polítiques culturals: la gestió com a camp de disputa

Publicat per [Interacció](#) [1] el 15/12/2020 - 07:00 | Última modificació: 01/06/2026 - 14:59

La tesi *La gestió dels museus i el patrimoni en les polítiques culturals a Catalunya (1980-2018)* de M. Teresa Blanch Bofill proposa una lectura extensa sobre l'evolució de la museologia catalana, els seus models de gestió i les tensions polítiques que travessen el sistema patrimonial. Lluny de limitar-se a una història institucional dels museus, el text analitza com les polítiques culturals han anat redefinint la funció social del patrimoni, els perfils professionals i les formes de governança cultural.

La recerca parteix del pas de la museologia clàssica cap a les noves museologies, en què el patrimoni deixa de ser només un dispositiu de conservació per convertir-se també en un instrument de desenvolupament territorial, participació ciutadana i construcció de relats col·lectius. El model de l'ecomuseu hi apareix com un exemple especialment significatiu perquè vincula patrimoni, territori i implicació activa de la població.

El treball recorre les polítiques impulsades per la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'àmbit local entre 1980 i 2018. Dedicava una atenció especial al Pla Estratègic de Cultura 2011-2021, al Pla de Museus 2015-2025 i al projecte Museus 2030. Però un dels aspectes més rellevants de la tesi és que no es limita a descriure aquests plans. També recull les crítiques formulades pels professionals del sector, especialment des de l'Associació de Museòlegs de Catalunya (AMC) i el Col·legi de Conservadors-Restauradors de Catalunya (CRAC).

Aquestes crítiques són especialment reveladores perquè mostren un conflicte encara molt present en les polítiques culturals: la distància entre els discursos institucionals sobre innovació i les condicions materials reals dels equipaments i professionals. El document denuncia la manca de participació del sector en l'elaboració del Pla de Museus, la indefinició dels perfils professionals, la fragilitat laboral i l'excés de pes de la comunicació i el màrqueting en detriment de la museologia i la recerca.

També emergeix una preocupació clara sobre la tendència a l'externalització i la privatització de serveis culturals. La tesi recull com diversos professionals qüestionen que aquestes fórmules hagin demostrat més eficiència o qualitat, i alerten del risc de debilitar l'estructura pública dels museus. En aquest sentit, el text resulta especialment interessant, perquè les tensions que identifica continuen plenament obertes: l'estabilitat dels equips, la relació entre gestió cultural i mercantilització, la proliferació de nous equipaments sense recursos suficients o la dificultat de sostenir recerca i conservació en contextos de pressió pressupostària.

El valor de la tesi és precisament aquest: mostrar que la política patrimonial no es decideix només en grans declaracions estratègiques, sinó també en qüestions aparentment tècniques com els models de gestió, la definició dels perfils professionals, els mecanismes de finançament o la capacitat real dels museus per actuar com a espais de pensament crític i relació territorial.

Referència

Blanch Bofill, M. T. (2018). *La gestió dels museus i el patrimoni en les polítiques culturals a Catalunya (1980-2018)*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://ddd.uab.cat/record/203211> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: treball cultural i professionals

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: equipaments culturals

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2020/museus-politiques-culturals>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://ddd.uab.cat/record/203211>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8443>